

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 29 ΚΑΙ 30

**ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΕΡΓΑ
ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 2018 ΚΑΙ 2023**

**«ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΓΡΟ-ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΙΣΧΥΟΣ 0,90MW
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «BIOLAND PROJECT 52 LTD», (ΑΡ. ΤΕΜ. 215, Φ/ΣΧ.:26/52), ΣΤΟΝ
ΔΗΜΟ ΠΟΛΕΩΣ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΠΑΦΟΥ».**

ΓΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΜΕ ΑΡ. ΑΙΤ.: ΠΑΦ/00892/2022.

1. Εισαγωγή

Στο πλαίσιο των Περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από ορισμένα Έργα Νόμους του 2018 και 2023, η Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ) για το Έργο υποβλήθηκε στην Περιβαλλοντική Αρχή με σχετική επιστολή από το Διευθυντή Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως (Αρ. Αιτ. ΠΑΦ/00892/2022 και ημερομηνία 14/11/2022) για αξιολόγηση.

Με την υποβολή της πιο πάνω ΜΕΕΠ, ο φορέας εκμετάλλευσης του έργου προχώρησε, όπως προβλέπει ο πιο πάνω Νόμος, στη γνωστοποίηση σε δύο (2) ημερήσιας κυκλοφορίας εφημερίδες, για την υποβολή στην Περιβαλλοντική Αρχή εντός τριάντα (30) ημερών, απόψεων ή παραστάσεων από το κοινό αναφορικά με το περιεχόμενο της ΜΕΕΠ ή αναφορικά με τις επιπτώσεις που η εκτέλεση ή λειτουργία του έργου ενδέχεται να επιφέρει στο περιβάλλον.

Για το εν λόγω προωθήθηκε προς τον Δήμο Πόλεως Χρυσοχούς, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, πρόσκληση με την οποία γνωστοποιήθηκε η πρόθεση της Εταιρείας, μαζί με το προσχέδιο (Draft) της Μελέτης. Επίσης, έγινε δημοσίευση σχετικής ανακοίνωσης σε δύο (2) τοπικές εφημερίδες (ΑΛΗΘΕΙΑ και ΧΑΡΑΥΓΗ) για δύο (2) ημέρες, για την κατάθεση της υπό ετοιμασία ΜΕΕΠ στο χώρο των γραφείων του Δήμου Π. Χρυσοχούς, καθώς και για την ανάρτηση της στην ιστοσελίδα της εταιρείας BIOLAND ENERGY LTD για ενημέρωση του ενδιαφερόμενου κοινού με σκοπό την υποβολή σχολίων.

Η Επιτροπή Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον εξέτασε το Έργο σε συνεδρία της στις 13/06/2023 όπου και αξιολογήθηκε.

Με βάση τις απόψεις των μελών της Επιτροπής, την επιτόπια επίσκεψη, τις θέσεις των διαφόρων Τμημάτων και τη ΜΕΕΠ ετοιμάστηκε η Γνωμοδότηση της Περιβαλλοντικής Αρχής.

2. Περιγραφή και χωροθέτηση του Έργου σύμφωνα με τη ΜΕΕΠ

Το προτεινόμενο έργο αφορά στην κατασκευή και λειτουργία Αγρό - Φωτοβολταϊκού Πάρκου, ισχύος 090MW, ιδιοκτησία της εταιρείας «BIOLAND PROJECT 52 LTD», εντός των Διοικητικών ορίων του Δήμου Πόλεως Χρυσοχούς.

Το εμβαδόν του τεμαχίου ανάπτυξης ισούται με **17,652 m²**. Το εμβαδόν που καλύπτεται από τα πλαίσια και τις οικοδομές, συμπεριλαμβανομένων και των εσωτερικών δρόμων/διαδρόμων, ανέρχεται στα **10,227 m²**, περίπου. Σύμφωνα με τους μελετητές, στο τεμάχιο ανάπτυξης θα φυτευτούν φυτά αλόης.

Περιγραφή

Το προτεινόμενο έργο (ΠΕ) αποτελείται από τα πλαίσια (panels), τους μετατροπείς (inverters), τις ηλεκτρικές συνδέσεις και τον ηλιοστάτη για την παρακολούθηση της κίνησης του ηλίου. Τα φωτοβολταϊκά (Φ/Β) πλαίσια θα τοποθετηθούν στις βάσεις, υπό κλίση 25° από τον οριζόντιο άξονα, συγκεκριμένα θα εγκατασταθούν πάνω σε βάσεις αλουμινίου, οι οποίες θα συναρμολογηθούν και θα στερεωθούν πάνω σε γαλβανισμένους πασσάλους. Οι πάσσαλοι θα στερεωθούν στο έδαφος με την μέθοδο της πασαλόμπηξης. Ο τρόπος διάταξης των πλαισίων, θα είναι υπό τη μορφή τραπεζίων, με σταθερές αποστάσεις μεταξύ των πλαισίων και των μεταλλικών τους βάσεων. Η απόσταση του κατώτερου μέρους κάθε συστοιχίας Φ/Β πλαισίων από το έδαφος (ελάχιστο ύψος), θα είναι τουλάχιστον 1.50 m, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η ομαλή εκτέλεση των γεωργικών εργασιών στο υπό μελέτη τεμάχιο.

Το προτεινόμενο Αγρό-Φωτοβολταϊκό πάρκο, αποτελείται από 1285 Φ/Β πλαίσια τύπου Luxor Solar Bifacial LX-700M/210-132+, μέγιστης ισχύος εξόδου $P_{max} = 700Wp$, τα οποία θα εδράζονται πάνω σε ειδικούς μεταλλικούς μονοαξονικούς ιχνηλάτες. Οι ιχνηλάτες θα μεταβάλλουν την κλίση των Φ/Β πλαισίων αυτόματα από Ανατολή προς Δύση, με την βοήθεια controller και μοτέρ κατά την διάρκεια της ημέρας για μεγιστοποίηση της παραγόμενης ενέργειας. Για το ΠΕ έχει γίνει ένας προκαταρκτικός σχεδιασμός με διάταξη Φ/Β πλαισίων 1-Portrait και μονοαξονικούς ιχνηλάτες 30 και 15Φ/Β πλαισίων σε κάθε έναν. Όλα τα πλαίσια θα συνδεθούν με τους μετατροπείς μέσω καλωδίων, οι οποίοι θα μετατρέπουν την ηλιακή ενέργεια σε ηλεκτρική και θα την διοχετεύουν στο δίκτυο της Α.Η.Κ. Το σύστημα παραγωγής, αναμένεται ότι θα είναι πλήρως αυτοματοποιημένο και θα ελέγχεται από αυτόματο κεντρικό σύστημα.

Σύμφωνα με την ΜΕΕΠ, το προτεινόμενο έργο περιλαμβάνει τις ακόλουθες υποδομές / εξοπλισμό:

- Φωτοβολταϊκά πλαίσια: 1285 πλαίσια ισχύος 700 Watt,
- Μεταλλικές βάσεις στήριξης φωτοβολταϊκών συστημάτων ,
- Μετατροπείς δικτύου ενός είδους: 9 τεμάχια,
- Ηλεκτρολογικός εξοπλισμός,
- Δωμάτιο Μετρητή ΑΗΚ: Εμβαδόν 26.45 m²,
- Οικίσκος Μετασχηματιστών: Εμβαδόν 27 m²,
- Περίφραξη περιμετρικά του τεμαχίου: Μήκος 570 m,
- Δωμάτιο Διακόπτων (Προκατασκευασμένο): Εμβαδόν 9 m²,
- Χώρο στάθμευσης οχημάτων.

Υποστηρικτικές προσωρινές αναπτύξεις:

- Καλυμμένος χώρος εστίασης προσωπικού,
- Χώρος υγιεινής (Χημικές Τουαλέτες),

- Αποθήκη κλειστού τύπου (Container).

Οι εγκαταστάσεις του προτεινόμενου έργου θα κατασκευαστούν από υλικά όπως μέταλλα, μπετόν κ.τ.λ.. Κατά το στάδιο κατασκευής, θα πραγματοποιηθούν οι ακόλουθες εργασίες:

- Χωματοουργικά έργα διαμόρφωσης του χώρου,
- Κατασκευή βάσεων των οικίσκων.
- Κατασκευή περίφραξης.
- Τοποθέτηση των βάσεων και των στηρίξεων.
- Τοποθέτηση οικίσκου.
- Τοποθέτηση δωματίου μετρητών.
- Τοποθέτηση ηλεκτρικών εγκαταστάσεων.
- Τοποθέτηση εγκαταστάσεων συναγερμού.
- Τοποθέτηση καμερών ασφαλείας.
- Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος στο εργοτάξιο.
- Τοποθέτηση των φωτοβολταϊκών πλαισίων.
- Έλεγχος λειτουργίας και δοκιμών αποδοχής του έργου.
- Σύνδεση με το εθνικό ηλεκτρικό δίκτυο.

Η κατασκευή του φωτοβολταϊκού πάρκου απαιτεί αρχικά τη διαμόρφωση και οριοθέτηση του χώρου της εγκατάστασης. Οι χωματοουργικές εργασίες περιλαμβάνουν καθαρισμό του επιφανειακού στρώματος της φυτικής γης, εκσκαφές, επιχωματώσεις, συμπίεσεις εδάφους και τη διαμόρφωση της τελικής στάθμης και κλίσης του εδάφους. Κατά το στάδιο των χωματοουργικών εκσκαφών θα απαιτηθεί μικρή εξομάλυνση του ανάγλυφου εντός του τεμαχίου ανάπτυξης. Κατά το στάδιο κατασκευής αναμένεται αποψίλωση μόνο της αναγκαίας βλάστησης.

Στην συνέχεια θα συναρμολογηθούν και θα στερεωθούν οι ανοξείδωτες μεταλλικές βάσεις, οι οποίες θα στερεωθούν στο έδαφος με τη μέθοδο της πασαλόμπηξης. Ακολούθως, θα τοποθετηθούν τα πλαίσια στις βάσεις και θα γίνει η καλωδίωση και η σύνδεση μεταξύ τους. Στο προτεινόμενο Αγρό-φωτοβολταϊκό πάρκο, θα τοποθετηθεί αντικεραυνική προστασία, η οποία θα παρέχει τη μεγαλύτερη δυνατή προστασία από κεραυνούς, καθώς και πλέγμα γείωσης για την προστασία του προσωπικού. Επίσης, το Αγρό-φωτοβολταϊκό πάρκο θα περιφραχθεί περιμετρικά και θα τοποθετηθεί σύστημα ασφαλείας με κάμερες, για να αποτραπεί η είσοδος μη εξουσιοδοτημένων ατόμων, αλλά και για να παρέχεται υψηλό επίπεδο ασφάλειας των εγκαταστάσεων.

Επιπρόσθετα, υπολογίζεται ότι η σύνδεση του ΠΕ με το δίκτυο της ΑΗΚ, θα γίνει στην νοτιοδυτική άκρη του τεμαχίου του υπό μελέτη Φωτοβολταϊκού Πάρκου το οποίο το νότιο όριο του προτεινόμενου τεμαχίου εφάπτεται με το υφιστάμενο Εναέριο Δίκτυο Μέσης Τάσης 11/22kV του ΔΣΔ/ΑΗΚ.

Θα προκύψουν στερεά απόβλητα από εκσκαφές και κατασκευές, καθώς και από τους εργαζόμενους.

Το ΠΕ υπολογίζεται προκαταρκτικά να ολοκληρωθεί εντός δέκα (10) μηνών από την ημερομηνία έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών.

Επισυνάπτεται χωροταξικό σχέδιο, ως **Παράρτημα Ι**.

Χωροθέτηση

Το υπό εξέταση έργο χωροθετείται εντός του τεμαχίου με αριθμό 215 του Φ./Σχ.: 26/52, τμήμα 0, στην τοποθεσία «**ΚΟΚΚΙΝΟΓΗ**», στα διοικητικά όρια του Δήμου Πόλεως Χρυσοχούς, στην Επαρχία Πάφου.

Γνωμοδότηση «κατασκευή και λειτουργία Αγρο-Φωτοβολταϊκού Πάρκου ισχύος 0,90MW της εταιρείας «BIOLAND PROJECT 52 LTD», (Αρ. τεμ. 215, Φ/Σχ.:26/52), στον Δήμο Πόλεως Χρυσοχούς της Επαρχίας Πάφου» με Αρ. Αιτ. ΠΑΦ/00892/2022.

Το υψόμετρο του προτεινόμενου τεμαχίου κυμαίνεται από 50.4 – 55,2 μέτρα από το επίπεδο της μέση στάθμης της θάλασσας.

Το προτεινόμενο τεμάχιο εμπίπτει εντός Πολεοδομικής Ζώνης Γα2 (αγροτική ζώνη). Το τεμάχιο ανάπτυξης δεν εμπίπτει σε αναδασμό, χωροθετείται όμως εντός του Κυβερνητικού Υδατικού Έργου (ΚΥΕ) Πόλης Χρυσοχούς (Αρδευτικό). Επισημαίνεται ότι κατά μήκος του δυτικού συνόρου του υπό μελέτη τεμαχίου διέρχεται αγωγός φ160 και στο νότιο σύνορο διέρχεται αγωγός φ250 του ΚΥΕ Πόλης Χρυσοχούς. Η πρόσβαση σε αυτό εξασφαλίζεται μέσω εγγεγραμμένου αγροτικού δρόμου (χωματόδρομου), ο οποίος εφάπτεται στο νότιο τμήμα του τεμαχίου. Επιπρόσθετα το εν λόγω τεμάχιο εντάσσεται σε Ζώνη Γεωλογικής Καταλληλότητας 3, στην οποία δεν υπάρχει ένδειξη για κάποιο γεωκίνδυνο που απειλεί το δομημένο περιβάλλον. Στη Ζώνη αυτή δεν απαιτείται η εκπόνηση γεωλογικής / γεωτεχνικής έρευνας για κατασκευές.

Μέχρι σήμερα, στο τεμάχιο μελέτης, κατά το ήμισυ, υπήρχαν εγκατεστημένα θερμοκήπια για καλλιέργεια οπωροκηπευτικών και η υπόλοιπη έκταση του αξιοποιείτο για την καλλιέργεια σιτηρών. Σύμφωνα με τους μελετητές τα θερμοκήπια θα απομακρυνθούν και υπολογίζεται να καλλιεργείται σε όλη την έκταση του τεμαχίου φυτά αλόης.

Στην ευρύτερη περιοχή μελέτης (ΕΠΜ) παρατηρούνται υποστατικά για γεωργικά μηχανήματα, γεωργικές αποθήκες, γεωργικά υποστατικά, εγκαταλελειμμένα υποστατικά, κατοικίες, μικρό θερμοκήπιο, φυτείες/καλλιέργειες λουβιών, αγγουριών, κολοκυθίων, οπωροκηπευτικών, σιτηρών, ελαιώνων, εσπεριδοειδών και οπωροφόρων δέντρων, περιβόλια, αγωγοί ύδρευσης και άρδευσης, καταφύγιο ζώων και εργοστάσιο επεξεργασίας σκυροδέματος. Επίσης στη ΕΠΜ εντοπίζονται αθασιές/αμυγδαλιές, μοσφιλιές, καλαμιώνες, ακακίες, καμηλάγκαθα, γαϊδουράγκαθα, ασπάλαθοι, παπουτσοσυκιές, τρεμιθιές, χαρουπιές, συκιές, αγριοσπαραγγιές, ροδιές, ασφόδελοι, αναθρήκες, μολόχες και λαψάνες.

Το έργο σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση του περιβάλλοντος στην ευρύτερη περιοχή μελέτης, χωροθετείται σε θέση όπου απέχει της ακόλουθες αποστάσεις από φυσικά και ανθρωπογενή στοιχεία ως ακολούθως:

- 115m, περίπου, από την Ζώνη Προστασίας Δα1 – Βορειοανατολικά,
- 240m, περίπου, από την Αγροτική Ζώνη Γα4 – Νότια,
- 570m, περίπου, πλησιέστερες μεμονωμένες κατοικίες - Βορειοδυτικά,
- 1200m, περίπου, από την οικιστική ζώνη Κα9, - Βορειοανατολικά,
- 1200m, περίπου, πλησιέστερη προστατευόμενη περιοχή του Δικτύου Natura 2000, είναι η «Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ) -«Πόλις – Γυαλιά» με κωδικό «CY4000001» - Βορειοδυτικά,
- 1850m, περίπου, ο διάδρομος αποδημητικών πτηνών – Δυτικά,
- 3100m, περίπου, η «Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ) -«Δάσος Πάφου» με κωδικό «CY4000016» -Βορειοανατολικά.

Χλωρίδα και πανίδα

Κατά την εκπόνηση της ΜΕΕΠ, έγιναν οκτώ (8) επιτόπιες καταγραφές της χλωρίδας και πτηνοπανίδας από τις 13 Δεκεμβρίου 2021 μέχρι τις 05 Ιουλίου 2022 και σε απόσταση 300 m, περίπου, περιμετρικά της προτεινόμενης ανάπτυξης.

Στο ήμισυ της έκταση του υπό μελέτη τεμαχίου, υπάρχουν θερμοκήπια για καλλιέργεια οπωροκηπευτικών και η επιπλέον έκταση αξιοποιείτο για την καλλιέργεια σιτηρών. Επιπρόσθετα, κατά τις επιτόπιες επισκέψεις, εντοπίστηκαν κάποια πτώδη αυτοφυή φυτά και

θάμνοι, όπως μαργαρίτες, διτριχία η ιξώδης/ακονιζιά/κόνυζος (*Dittrichia viscoses*), λαγόχορτο (*Tragopogon porrifolius*), αρκάστης (*Cynodon dactylon*), κάππαρις η ακανθώδης (*Capparis spinosa*), περικοκλάδα (*Calystegia sepium*) και ηλιοτρόπιο το ευρωπαϊκό (*Heliotropium europaeum*). Εκτός αυτού, εντός του υπό μελέτη τεμαχίου, έχει εντοπιστεί μια μοσφιλιά (*Crataegus azarolus*) και δυο αθασιές/αμυγδαλιές (*Prunus amygdalus*) στο νοτιοανατολικό άκρο του.

Κατά τη διάρκεια των καταμετρήσεων, εντοπίστηκαν **40 είδη πουλιών** σε σύνολο **957 ατόμων**, εκ των οποίων τα 124 δραστηριοποιήθηκαν εντός του υπό μελέτη τεμαχίου και τα 833 εκτός. Δεν εντοπίστηκαν φωλιές και ούτε καταγράφηκαν ενδημικά είδη, ενώ 1 είδος (*Coracias garrulous*) που παρατηρήθηκε, βρίσκεται στο παράρτημα Ι της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2009/147/ΕΚ.

3. Περιγραφή των περιβαλλοντικών στοιχείων που ενδέχεται να επηρεαστούν σοβαρά από το Έργο και των πιθανών επιπτώσεων που το Έργο ενδέχεται να προκαλέσει στο περιβάλλον σύμφωνα με τη ΜΕΕΠ

- 3.1. Προσωρινές επιπτώσεις στο τοπίο της περιοχής λόγω των χωματοουργικών εργασιών, της παραγωγής αποβλήτων και τυχόν ανακλάσεις των φωτοβολταϊκών πλαισίων, κατά την κατασκευή και λειτουργία.
- 3.2. Προσωρινός επηρεασμός της οδικής κυκλοφορίας, λόγω της διακίνησης των βαρέων οχημάτων και των μηχανημάτων του εργοταξίου, κατά την κατασκευή.
- 3.3. Σφράγιση του εδάφους μικρής έκτασης από την κατασκευή των απαιτούμενων υποδομών του προτεινόμενου έργου.
- 3.4. Επιπτώσεις στο έδαφος, κατά τη διαμόρφωση του χώρου και τη διεξαγωγή χωματοουργικών εργασιών, κατά την κατασκευή.
- 3.5. Παραγωγή μικρών ποσοτήτων στερεών και υγρών αποβλήτων, κατά την κατασκευή.
- 3.6. Συμπύεση του εδάφους, λόγω της χρήσης βαρέων οχημάτων ή εξοπλισμού, κατά την κατασκευή.
- 3.7. Πιθανός επηρεασμός των υφιστάμενων αγωγών και φρεατίων του Κ.Υ.Ε. Πόλης Χρυσοχούς, κατά τις κατασκευαστικές εργασίες.
- 3.8. Μικρό ενδεχόμενο ρύπανσης του εδάφους και των υδάτινων πόρων που μπορεί να προέλθει από ατύχημα ή πιθανή διαρροή μηχανελαίων / υγρών καυσίμων, από τα μηχανήματα/οχήματα που θα χρησιμοποιηθούν στο εργοτάξιο, κατά την κατασκευή.
- 3.9. Εκπομπές αέριων ρύπων (καυσαέρια και αιωρούμενα σωματίδια) από τη διακίνηση βαρέων οχημάτων, τη λειτουργία διαφόρων μηχανημάτων, τη φορτοεκφόρτωση αδρανών υλικών, την εκτέλεση χωματοουργικών εργασιών και την αποθήκευση αποβλήτων και πρώτων υλών κατά την κατασκευή.
- 3.10. Πρόκληση υψηλών επιπέδου θορύβου, από την χρήση εκσκαφέα, την διακίνηση βαρέων οχημάτων, τη λειτουργία διαφόρων μηχανημάτων, καθώς και κατά την διαδικασία εγκατάστασης μεταλλικών πασσάλων στο έδαφος (πασσαλόμπηξη), κατά την κατασκευή.
- 3.11. Αποψίλωση χλωρίδας, συγκεκριμένα μια μοσφιλιά (*Crataegus azarolus*) και δυο αθασιές/αμυγδαλιές (*Prunus amygdalus*) στο νοτιοανατολικό άκρο του. Κάποια πούωδη αυτοφυή φυτά και θάμνοι, όπως μαργαρίτες, διτριχία η ιξώδης/ακονιζιά/κόνυζος

(*Dittrichia viscoses*), λαγόχορτο (*Tragopogon porrifolius*), αρκάστης (*Cynodon dactylon*), κάππαρις η ακανθώδης (*Capparis spinosa*), περικοκλάδα (*Calystegia sepium*) και ηλιοτρόπιο το ευρωπαϊκό (*Heliotropium europaeum*) εντός του προτεινόμενου τεμαχίου, που χαρακτηρίζονται ως κοινά είδη της Κύπρου, για τη δημιουργία ελεύθερης επιφάνειας για την εγκατάσταση των φωτοβολταϊκών, κατά την κατασκευή.

- 3.12. Προσωρινός επηρεασμός της πανίδας της περιοχής λόγω εκπομπής σκόνης και θορύβου από το εργοτάξιο, με πιθανότητα μετανάστευσης μερικών ειδών στη γύρω περιοχή, κατά την κατασκευή.
- 3.13. Κίνδυνος πρόκλησης ατυχημάτων / πυρκαγιάς, κατά την κατασκευή.
- 3.14. Παραγωγή μικρών ποσοτήτων υγρών αποβλήτων από τον καθαρισμό των φωτοβολταϊκών πλαισίων, κατά τη λειτουργία.
- 3.15. Επιπτώσεις, κατά τη διαδικασία αποξήλωσης του έργου, όπως εκπομπή θορύβου και αέριων εκπομπών από οχήματα και μηχανήματα, παραγωγή στερεών αποβλήτων, καθώς και επιπτώσεις στο τοπίο λόγω της παρουσίας του εργοταξίου.

4. Περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται για να αποτραπούν, προληφθούν ή μετριαστούν επιπτώσεις στο περιβάλλον σύμφωνα με τη ΜΕΕΠ

Προστασία υδατικών σωμάτων:

- 4.1 Οι χωματουργικές διεργασίες και οι εργασίες κατασκευής να πραγματοποιηθούν σε περιόδους χωρίς βροχοπτώσεις, καθώς οι επιπτώσεις συμπίεσης και διάβρωσης του εδάφους είναι πιο σημαντικές σε υγρά εδάφη. Επιπλέον για αποφυγή πιθανή παρεμπόδισης της φυσικής ροής των όμβριών υδάτων από την παρουσία μπαζών ή αυλακώσεων.
- 4.2 Επαρκή και τακτική συντήρηση του εξοπλισμού / μηχανημάτων και των οχημάτων, με σκοπό την αποφυγή τυχόν διαρροή λιπαντικών και μηχανέλαιων.
- 4.3 Στο χώρο του εργοταξίου να υπάρχουν απορροφητικά υλικά (π.χ. πριονίδι, άμμος) σε επαρκείς ποσότητες ώστε να μπορούν να συγκρατούνται καύσιμα και λιπαντικά σε περίπτωση διαρροής τους.
- 4.4 Τα αστικά απόβλητα να συλλέγονται σε χημικές τουαλέτες, οι οποίες θα εκκενώνονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα, ώστε να αποφευχθεί πιθανή διαρροή.

Έδαφος (κατά την κατασκευή):

- 4.5 Διεξαγωγή των εργασιών εξομάλυνσης του εδάφους ακολουθώντας την κλίση των τεμαχίων.
- 4.6 Οι εγκαταστάσεις του εργοταξίου καθώς και οι αποθήκες των υλικών προτείνεται να είναι εντός του προτεινόμενου τεμαχίου για να μην επιβαρύνεται περαιτέρω το έδαφος με τη χωροθέτηση του σε άλλα τεμάχια.
- 4.7 Τα χωματουργικά έργα και οι εκσκαφές να πραγματοποιούνται βάσει προγράμματος. Ως εκ τούτου, δε θα λαμβάνουν χώρα χωματουργικές εργασίες χωρίς να είναι έτοιμη η υλοποίηση των κατασκευαστικών εργασιών. Η τακτική αυτή θα περιορίσει το χρόνο που μεγάλα τμήματα γης θα εκτίθενται στις καιρικές συνθήκες και στη διάβρωση.

- 4.8 Οι χωματοургικές διεργασίες και οι εργασίες κατασκευής να πραγματοποιηθούν σε περιόδους χωρίς βροχοπτώσεις, καθώς οι επιπτώσεις συμπίεσης και διάβρωσης του εδάφους είναι πιο σημαντικές σε υγρά εδάφη.
- 4.9 Με την ολοκλήρωση των εργασιών να απομακρυνθεί το εργοτάξιο και να αποκατασταθούν όλοι οι χώροι.
- 4.10 Το έδαφος να καλυφθεί με μπετόν μόνο όπου είναι αναγκαίο.
- 4.11 Ορθολογική και μη αλόγιστη χρήση λιπασμάτων κατά την καλλιέργεια των οπωροκηπευτικών.

Αέριοι ρύποι και Σκόνη (κατά την κατασκευή):

- 4.12 Τήρηση του χρονοδιαγράμματος εκτέλεσης των εργασιών.
- 4.13 Αποφυγή εκτέλεσης εργασιών όταν παρουσιάζονται ισχυροί άνεμοι στην περιοχή.
- 4.14 Καθορισμός των οδικών προσβάσεων και των χώρων στάθμευσης των βαρέων οχημάτων / μηχανημάτων.
- 4.15 Διαβροχή των οδικών προσβάσεων / χώρων, όπου εκπέμπεται σκόνη.
- 4.16 Τα οχήματα και τα βαρέα τύπου μηχανήματα να διακινούνται στο χώρο με χαμηλή ταχύτητα.
- 4.17 Κατά τη μεταφορά χύδην υλικών να αποφεύγεται η υπερπλήρωση των φορτηγών οχημάτων μεταφοράς και τα φορτηγά να είναι πάντα σκεπασμένα.
- 4.18 Σωστός χειρισμός / λειτουργία των μηχανημάτων και οχημάτων που θα διακινούνται στο χώρο.
- 4.19 Επαρκή και τακτική συντήρηση του εξοπλισμού / μηχανημάτων και των οχημάτων.
- 4.20 Προσωρινή αποθήκευση και τοποθέτηση των μηχανημάτων και των υλικών κατασκευής εντός των τεμαχίων που θα χρησιμοποιηθούν για την κατασκευή και λειτουργία του φωτοβολταϊκού πάρκου.
- 4.21 Ορθολογική διαχείριση Αποβλήτων Κατασκευών Κατεδαφίσεων (Α.Κ.Κ.) στο χώρο του εργοταξίου.

Θόρυβος και Δονήσεις (κατά την κατασκευή και λειτουργία):

- 4.22 Τήρηση του χρονοδιαγράμματος εκτέλεσης των εργασιών.
- 4.23 Η διεξαγωγή των θορυβωδών εργασιών π.χ. που περιλαμβάνουν τη χρήση αερόσφυρων και άλλων παρόμοιων μηχανημάτων, πραγματοποιείται μόνο κατά τη διάρκεια εργάσιμων ωρών. Παρόμοιου τύπου εργασίες να αποφεύγονται κατά το Σάββατο, Κυριακή και δημόσιες αργίες.
- 4.24 Επαρκή και τακτική συντήρηση του εξοπλισμού / μηχανημάτων και των οχημάτων.
- 4.25 Τοποθέτηση ηχοπετασμάτων γύρω από το εργοτάξιο και μηχανημάτων, που δημιουργούν υψηλά επίπεδα θορύβου.
- 4.26 Χρήση γεννήτριας με ηχομονωτικά πετάσματα, η οποία να πληροί τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές.
- 4.27 Χρήση ηλεκτρικών μηχανημάτων αντί μηχανημάτων εσωτερικής καύσης.

- 4.28 Τοποθέτηση ηχοπετασμάτων γύρω από το εργοτάξιο και μηχανημάτων, που δημιουργούν υψηλά επίπεδα θορύβου.
- 4.29 Χρήση αντιπονητικών βάσεων και αποσβεστών θορύβου στα πλαίσια των μηχανών.
- 4.30 Να αποφεύγονται οι περιττοί θόρυβοι και να μειώνονται οι εκπομπές θορύβου όπου είναι δυνατό, π.χ να απενεργοποιείται ο εξοπλισμός όταν δεν είναι σε χρήση, να αποφεύγεται η μη αναγκαία ενεργοποίηση μηχανών, να χρησιμοποιούνται λαστιχένιες επενδύσεις σε χοάνες, ανατρεπόμενα οχήματα, φορητά, σημεία μεταφοράς.

Οδική κυκλοφορία (κατά την κατασκευή):

- 4.31 Τοποθέτηση κατάλληλης σήμανσης και πινακίδων για την ενημέρωση των οδηγών.
- 4.32 Τήρηση του χρονοδιαγράμματος εκτέλεσης των εργασιών.
- 4.33 Συντονισμός των δρομολογίων των οχημάτων και μηχανημάτων.
- 4.34 Τα οχήματα και τα βαρέυ τύπου μηχανήματα να διακινούνται στο χώρο σύμφωνα με το επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας.

Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων (κατά την κατασκευή και λειτουργία):

- 4.35 Ορθολογική διαχείριση στερεών, υγρών αποβλήτων και Α.Κ.Κ. στο χώρο του εργοταξίου.
- 4.36 Προσωρινή αποθήκευση των παραγόμενων υγρών και στερεών αποβλήτων σε κατάλληλους περιέκτες ανάλογα με το είδος τους και μεταφορά τους σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις διαχείρισης αποβλήτων.
- 4.37 Τα μεταχειρισμένα μηχανέλαια, λιπαντικά, ρυπασμένα προσροφητικά υλικά που θα προκύπτουν από τις εργασίες συντήρησης των μηχανημάτων και οχημάτων ή από τυχόν διαρροές να συλλέγονται σε κατάλληλα δοχεία τα οποία να διατηρούνται σε καλή κατάσταση και να μην παρουσιάζουν διαρροές και να παραδίδονται σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις διαχείρισης.
- 4.38 Τα υπολείμματα από τη χρήση υλικών βαφής-συντηρητικών, κλπ., να συλλέγονται και διατίθενται σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις διαχείρισης.
- 4.39 Απομάκρυνση αυθημερόν των παραγόμενων αποβλήτων από το εργοτάξιο.
- 4.40 Αποφυγή τοποθέτησης των μπάζων σε δρόμους.
- 4.41 Καθαρισμός του χώρου του εργοταξίου μετά το πέρας των εργασιών.
- 4.42 Τοποθέτηση προσωρινών εγκαταστάσεων υγιεινής (χημικές τουαλέτες), ώστε να μην προκαλούνται προβλήματα στο περιβάλλον.
- 4.43 Εφαρμογή Σχεδίου Δράσης σε περίπτωση διαρροών μηχανέλαιων από τα μηχανήματα / οχήματα.

Τοπίο / βιολογικό περιβάλλον (κατά την κατασκευή και λειτουργία):

- 4.44 Περιμετρική περίφραξη εργοταξίου.
- 4.45 Αυστηρή τήρηση του χρονοδιαγράμματος εκτέλεσης των εργασιών.
- 4.46 Συστηματική μεταφορά και απόρριψη των μπάζων σε εγκεκριμένους χώρους εντός του τεμαχίου ανάπτυξης. Η απόθεση μπάζων σε παρακείμενους χώρους απαγορεύεται ρητά.

- 4.47 Καθημερινή συλλογή απορριμμάτων και καθαρισμός του χώρου του εργοταξίου μετά το πέρας των εργασιών.
- 4.48 Με το τέλος των εργασιών το εργοτάξιο να απομακρυνθεί από τον χώρο.
- 4.49 Κατά το στάδιο λειτουργίας του προτεινόμενου έργου να γίνει περιμετρική περίφραξη των τεμαχίων με βλάστηση για να συνάδει με το χαρακτήρα της περιοχής (σε ύψος το οποίο να μην εμποδίζει την απόδοση του Φωτοβολταϊκού συστήματος
- 4.50 Προσωρινή αποθήκευση και τοποθέτηση των μηχανημάτων και των υλικών κατασκευής εντός των τεμαχίων που θα χρησιμοποιηθούν για την κατασκευή και λειτουργία του φωτοβολταϊκού πάρκου.
- 4.51 Ορθολογική διαχείριση στερεών αποβλήτων και Α.Κ.Κ. στο χώρο του εργοταξίου.
- 4.52 Κατά την κατασκευή του έργου, τακτικές επιθεωρήσεις στους χώρους εναπόθεσης μπάζων και άλλων άχρηστων υλικών ώστε να εξασφαλίζεται η ορθολογική διαχείριση τους.
- 4.53 Τακτικός έλεγχος για τυχόν διαρροές από την απόθεση υλικών και μπαζών.
- 4.54 Η περίφραξη να μην στερεωθεί στο έδαφος με μπετόν. Να τοποθετηθεί ειδική περίφραξη, η οποία θα είναι φιλική προς το περιβάλλον, ώστε η πανίδα της περιοχής, να μπορεί να εισέρχεται και να εξέρχεται ελεύθερα.

Κίνδυνος πρόκλησης ατυχημάτων / πυρκαγιάς (κατά την κατασκευή και λειτουργία):

- 4.55 Συχνή αποψίλωση υπαίθριων χώρων από ξερά χόρτα και απομάκρυνση σκουπιδιών.
- 4.56 Περίφραξη εγκατάστασης.
- 4.57 Τοποθέτηση συστήματος αποσύνδεσης/διακοπής του κυκλώματος.
- 4.58 Επιμελής συντήρηση ηλεκτρομηχανολογικών-ηλεκτρονικών συστημάτων.
- 4.59 Ζώνη πυροπροστασίας 6 μέτρων περιμετρικά του τεμαχίου.
- 4.60 Οι χώροι των μετασχηματιστών και του ηλεκτρικού πίνακα μέσης τάσης πρέπει να είναι κλειστοί και κατασκευασμένοι από άκαυστα υλικά.
- 4.61 Τοποθέτηση αντικεραυνικού συστήματος.

5. Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση

Δεν εφαρμόζεται λόγω του ότι το προτεινόμενο έργο βρίσκεται σε μεγάλη απόσταση από την πλησιέστερη προστατευόμενη περιοχή του Δικτύου Natura 2000.

6. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Η Περιβαλλοντική Αρχή, κατά τη διαμόρφωση της θέσης της, έλαβε υπόψη τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 23 του Νόμου (ΜΕΕΠ), τα συμπληρωματικά στοιχεία, την επιτόπια επίσκεψη, τις θέσεις των μελών της Επιτροπής, των εμπλεκόμενων τμημάτων και της Τοπικής Αρχής.

Σύμφωνα με την εκδοθείσα Γνωμάτευση της Περιβαλλοντικής Αρχής της ΣΜΠΕ για τη χωροθέτηση των έργων που Αξιοποιούν Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) στον Τομέα της Ηλεκτροπαραγωγής, ημερομηνίας 21/2/2022 (Πίνακας 3, κριτήριο 15), σε τεμάχια που

Γνωμοδότηση «κατασκευή και λειτουργία Αγρο-Φωτοβολταϊκού Πάρκου ισχύος 0,90MW της εταιρείας «BIOLAND PROJECT 52 LTD», (Αρ. τεμ. 215, Φ/Σχ.:26/52), στον Δήμο Πόλεως Χρυσοχούς της Επαρχίας Πάφου» με Αρ. Αιτ. ΠΑΦ/00892/2022.

εμπíπτουν σε περιοχές ξηρικού/αρδευόμενου αναδασμού και σε περιοχές με κυβερνητικά υδατικά έργα πρέπει να εφαρμόζεται η πολιτική στήριξης Αγρό-Φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων ή Φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων σε θερμοκήπια.

Σε συνέχεια της εν λόγω γνωμάτευσης το Τμήμα Γεωργίας έχει ετοιμάσει Έγγραφο Κατευθυντήριων γραμμών για τη διπλή χρήση γεωργικής γης με καλλιέργεια και φωτοβολταϊκά πλαίσια που είναι απαραίτητο όπως ακολουθείται στο σχεδιασμό των Αγρό-Φωτοβολταϊκών πάρκων .

Το Τμήμα Γεωργίας έχει διατυπώσει αρνητική θέση του για περαιτέρω εξέταση Αγρό-Φωτοβολταϊκών μετά από τις 30.11.2022.

Λαμβάνοντας υπόψη το πεδίο εφαρμογής των Περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από ορισμένα Έργα Νόμων του 2018 και 2023, η Περιβαλλοντική Αρχή έχει αξιολογήσει τις περιβαλλοντικές παραμέτρους από τη κατασκευή και λειτουργία του εν λόγω έργου θεωρεί ότι αυτό το έργο μπορεί να υλοποιηθεί με τους όρους που επισυνάπτονται στο Παράρτημα όρων της παρούσας Γνωμοδότησης.

Με την αρνητική θέση του Τμήματος Γεωργίας, εκφράζεται επιφύλαξη κατά πόσο το εν λόγω Αγρό-Φωτοβολταϊκό Πάρκο θα μπορέσει να λειτουργήσει ικανοποιητικά σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες του Τμήματος Γεωργίας και να επιφέρει τα αναμενόμενα αποτελέσματα της διπλής χρήσης του αγροτεμάχιου, τόσο στην καλλιέργεια όσο και στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

Σε περίπτωση που η Πολεοδομική Αρχή προχωρήσει με την αδειοδότηση του προτεινόμενου Έργου τότε η Περιβαλλοντική Αρχή δε φέρει ένσταση στην κατασκευή του έργου υπό τους πιο κάτω όρους / προϋποθέσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα Όρων, που επισυνάπτεται.

Η Γνωμοδότηση συνοδεύεται από Συνοπτικό Σημείωμα της Περιβαλλοντικής Αρχής για τον τρόπο και στο βαθμό στον οποίο ενσωματώθηκαν ή έτυχαν διαφορετικού χειρισμού τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων, όπως αναφέρεται στο Συνοπτικό Σημείωμα, που επισυνάπτεται.

Η Γνωμοδότηση έχει διάρκεια ισχύος όσο και η ισχύς της πολεοδομικής ή άλλης άδειας, νοουμένου ότι, στο διάστημα που μεσολαβεί, δεν επέρχεται μεταβολή των δεδομένων βάσει των οποίων αυτή εκδόθηκε.

Παναγιώτα Β. Ανδρέου
για Αν. Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος
Περιβαλλοντική Αρχή

Αρ. Φακ.: 02.10.011.005.001.156

09 Φεβρουαρίου, 2024

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 29(3)

«ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΓΡΟ-ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΙΣΧΥΟΣ 0,90MW ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «BIOLAND PROJECT 52 LTD», (ΑΡ. ΤΕΜ. 215, Φ/ΣΧ.:26/52), ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΠΟΛΕΩΣ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΠΑΦΟΥ».

ΓΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΜΕ ΑΡ. ΑΙΤ.: ΠΑΦ/00892/2022.

Στο πλαίσιο του έργου υποβλήθηκαν οι ακόλουθες απόψεις:

Τμήμα Γεωργίας: Με επιστολή με Αρ. Φακ.: 5.33.005 και ημερομηνίας 05/04/2022, που απέστειλε κατά τη δημόσια διαβούλευση που διενεργήθηκε στα πλαίσια της ΜΕΕΠ, ανέφερε ότι **δεν βλέπει με θετική προσέγγιση** τη δημιουργία του εν λόγω Αγρό – Φωτοβολταϊκού Πάρκου, αφού το εν λόγω τεμάχιο αποτελεί ενιαία συμπαγή γη, αξιοποιείται γεωργικά με σιτηρά και από εδαφολογικής άποψης χαρακτηρίζεται υψηλής γονιμότητας.

Επιπρόσθετα, το Τμήμα Γεωργίας, με επιστολή με Αρ. Φακ.:08.04.006 και ημερομηνίας 24/10/2023, προς το Τμήμα Περιβάλλοντος, **δεν συστήνει** το προτεινόμενο έργο λόγω του ότι αποτελεί ενιαία συμπαγή ψηλής γονιμότητας γη και η χρήση θα πρέπει να μείνει καθαρά για γεωργικούς σκοπούς, ιδιαίτερα αφού στην περιοχή είναι και το Κυβερνητικό Ύδατικό Έργο Πόλις Χρυσοχούς (ΚΥΕ).

Στο πλαίσιο του έργου δεν υποβλήθηκαν στο Τμήμα Περιβάλλοντος απόψεις ή παραστάσεις από το κοινό, σε διάστημα τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση της σχετικής Γνωστοποίησης σε δύο (2) εφημερίδες ημερήσιας κυκλοφορίας.

Οι πιο πάνω απόψεις λήφθηκαν υπόψη ως ακολούθως:

Στη Γνωμοδότηση λήφθηκαν υπόψη οι πιο πάνω απόψεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΟΡΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ
«ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΓΡΟ-ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΙΣΧΥΟΣ 0,90MW
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «BIOLAND PROJECT 52 LTD», (ΑΡ. ΤΕΜ. 215, Φ/ΣΧ.:26/52), ΣΤΟΝ
ΔΗΜΟ ΠΟΛΕΩΣ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΠΑΦΟΥ».

ΓΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΜΕ ΑΡ. ΑΙΤ.: ΠΑΦ/00892/2022.

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: Γενικοί Όροι

- 1.1. Ο φορέας εκμετάλλευσης του έργου φέρει ακέραιη την ευθύνη για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων, μέτρων και περιορισμών που επιβάλλονται με την παρούσα Γνωμοδότηση.
- 1.2. Ο φορέας εκμετάλλευσης του έργου δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση τήρησης διατάξεων της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη σχετικής ρητής αναφοράς στους περιβαλλοντικούς όρους του έργου.
- 1.3. Όλες οι εργασίες ανέγερσης και λειτουργίας του έργου να συμμορφώνονται με τους σχετικούς με την προστασία του περιβάλλοντος νόμους, κανονισμούς, διατάγματα και τροποποιήσεις που διέπουν αυτούς όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή και αντικαθίστανται.
- 1.4. Κατά την κατασκευή και λειτουργία του έργου να γίνουν όλες οι απαιτούμενες ενέργειες και να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα, έτσι ώστε να διασφαλίζεται:
 - Η τήρηση των περιβαλλοντικών όρων.
 - Η αντιμετώπιση και αποκατάσταση τυχόν δυσάρεστων περιβαλλοντικών καταστάσεων που οφείλονται στην κατασκευή και λειτουργία του έργου.
- 1.5. Σε περίπτωση ουσιώδους επέκτασης ή τροποποίησης του έργου, όπως αυτό περιγράφεται και υλοποιείται με τους όρους και περιορισμούς της παρούσας Γνωμοδότησης, ο φορέας εκμετάλλευσης του έργου θα πρέπει να έρθει σε επαφή με το Τμήμα Περιβάλλοντος, ώστε να αξιολογηθεί κατά πόσο εμπίπτουν στους περί Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμους του 2018 και 2023.
- 1.6. Η Περιβαλλοντική Αρχή, διατηρεί το δικαίωμα να επιβάλει / τροποποιήσεις για την εν λόγω Γνωμοδότηση και οποιουσδήποτε όρους κριθεί αναγκαίο, για την προστασία του περιβάλλοντος.
- 1.7. Μετά την έκδοση των απαιτούμενων αδειών (πολεοδομική άδεια, άδεια οικοδομής, κ.α.) και την λειτουργία της εγκατάστασης, αν παρατηρηθούν επιπρόσθετα περιβαλλοντικά ζητήματα λόγω κατασκευής ή / και λειτουργίας της προτεινόμενης ανάπτυξης που δεν καλύπτονται από τους όρους της παρούσας Γνωμοδότησης, ο φορέας εκμετάλλευσης του έργου πρέπει να επανέλθει για επαναξιολόγηση των επιπτώσεων.
- 1.8. Οι τεχνικές προδιαγραφές για τη εγκατάσταση του έργου να σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες του Τμήματος Γεωργίας. Στην ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος, στον πιο κάτω σύνδεσμο, είναι αναρτημένος ο οδηγός με τις κατευθυντήριες γραμμές για τη διπλή χρήση γεωργικής γης με καλλιέργεια και φωτοβολταϊκά πλαίσια: **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**

<http://www.moa.gov.cy/moa/environment/environmentnew.nsf/All/E5465AE94FFB2C80C225856F002AF890?OpenDocument>

Γνωμοδότηση «κατασκευή και λειτουργία Αγρο-Φωτοβολταϊκού Πάρκου ισχύος 0,90MW της εταιρείας «BIOLAND PROJECT 52 LTD», (Αρ. τεμ. 215, Φ/Σχ.:26/52), στον Δήμο Πόλεως Χρυσοχούς της Επαρχίας Πάφου» με Αρ. Αιτ. ΠΑΦ/00892/2022.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο κατασκευής του Έργου

- 2.1. Απαγορεύεται η διάθεση στο έδαφος ή/και το υπέδαφος, στα επιφανειακά, παράκτια ή υπόγεια νερά ουσιών που ρυπαίνουν ή τείνουν να ρυπάνουν τα υπόγεια, ή και τα επιφανειακά νερά ή και το έδαφος σύμφωνα με το Άρθρο 6 των περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμων του 2002 μέχρι 2013.
- 2.2. Απαγορεύεται η ρίψη, εναπόθεση ή διάθεση οποιασδήποτε ουσίας που ρυπαίνει ή τείνει να ρυπάνει τα νερά, και το έδαφος, η καύση απορριμμάτων, μηχανέλαιων, αποβλήτων συσκευασιών ή άχρηστου εξοπλισμού καθώς και η ταφή τους μαζί με τα απόβλητα εκσκαφών και κατασκευών που θα προκύψουν.
- 2.3. Το κατάστρωμα των προσβάσεων, των εσωτερικών δρόμων / διαδρόμων και άλλων επιφανειών να διαμορφωθεί κατά προτίμηση με υλικά που θα είναι κατά το δυνατό υδατοδιαπερατά για αποφυγή μέγιστης σφράγισης του εδάφους, με βάση και τις “Κατευθυντήριες γραμμές για τις βέλτιστες πρακτικές περιορισμού, μετριασμού ή αντιστάθμισης της σφράγισης του εδάφους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής”. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 2.4. Η περίφραξη, να μην στερεωθεί στο έδαφος με μπετόν. Να τοποθετηθεί ειδική περίφραξη, η οποία θα είναι φιλική προς το περιβάλλον, ώστε η πανίδα της περιοχής, να μπορεί να εισέρχεται και να εξέρχεται ελεύθερα.
- 2.5. Να γίνει φύτευση περιμετρικά του χώρου του έργου, καθ’ όλο το μήκος του περιφραγμένου χώρου, τοπικών δένδρων ή/και θάμνων, κατά προτίμηση ξηρανθεκτικών με την καθοδήγηση του Τμήματος Δασών και να ληφθούν όλα τα απαιτούμενα μέτρα για εγκατάσταση της καλλιέργειας. Το ύψος των φυτών να μην εμποδίζει την απόδοση των φωτοβολταϊκών πλαισίων.
- 2.6. Στην δεντροφύτευση ή και τοπιοτέχνηση του περιβάλλοντα χώρου του έργου να χρησιμοποιηθούν ιθαγενή, τοπικά και αυτοφυή είδη χλωρίδας. Να μην χρησιμοποιηθούν χωροκατακτητικά ξενικά είδη.
- 2.7. Τα υφιστάμενα περιμετρικά δέντρα και η φυσική βλάστηση να διατηρηθούν στην θέση τους. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 2.8. Η εγκατάσταση των φωτοβολταϊκών πλαισίων να γίνει με τη μέθοδο της πασσαλόμπτυξης.
- 2.9. Τα φωτοβολταϊκά πλαίσια να εγκατασταθούν έτσι ώστε να απέχουν μεταξύ τους 6 μέτρα ως και οι κατευθυντήριες οδηγίες του Τμήματος Γεωργίας.
- 2.10. Η επιλογή των υλικών στήριξης των φωτοβολταϊκών πλαισίων να είναι τέτοια ώστε να αποφεύγονται τα διαβρωτικά υλικά.
- 2.11. Τα φωτοβολταϊκά πλαίσια που θα χρησιμοποιηθούν να έχουν ειδική επικάλυψη, ώστε να αποφεύγεται πιθανή διαφυγή νανοσωματιδίων στο περιβάλλον, λόγω διάβρωσης.
- 2.12. Να γίνει προσωρινή περίφραξη του εργοταξίου και εκτέλεση των εργασιών κατασκευής εντός του περιφραγμένου χώρου. Τα στερεά απόβλητα που θα προκύψουν από την κατασκευή του έργου, καθώς και οι πρώτες ύλες οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν, να τοποθετηθούν σε σημεία τα οποία θα δημιουργήσουν τη μικρότερη δυνατή όχληση.
- 2.13. Να καταρτιστεί κατάλληλο πρόγραμμα δρομολογίων των βαρέων οχημάτων για την ελαχιστοποίηση αυτών, με σκοπό την μικρότερη όχληση από την εκπομπή περιβαλλοντικού θορύβου

- 2.14. Ο ιδιοκτήτης του έργου έχει την πλήρη ευθύνη για τη διαχείριση των παραγόμενων Αποβλήτων Κατασκευών και Κατεδαφίσεων (ΑΚΚ) σύμφωνα με τους των περι Αποβλήτων (Διαχείριση Αποβλήτων από Κατασκευές και Κατεδαφίσεις) Κανονισμούς του 2023 (Κ.Δ.Π. 112/2023)». Επισυνάπτεται παράρτημα όρων για τήρηση τους, όπου εφαρμόζονται (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ).
- 2.15. Οποιαδήποτε επικίνδυνα ή μη επικίνδυνα απόβλητα από τις κατασκευές (π.χ. αδρανή, μπάζα, μεταχειρισμένα μηχανέλαια, στερεά απόβλητα) να διαχωρίζονται και να αποθηκεύονται ξεχωριστά σε ειδικούς στεγανούς περιέκτες ή/και αποθηκευτικούς χώρους τύπου skip, σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους με αδιαπέραστη επιφάνεια. Όλοι οι αποθηκευτικοί χώροι / περιέκτες να φέρουν ευδιάκριτη σήμανση ως προς το περιεχόμενο και τη χωρητικότητα τους.
- 2.16. Σε περίπτωση προσωρινής αποθήκευσης μπαζών / αδρανών υλικών στο εργοτάξιο, αυτά να καλύπτονται με δικτυωτό πλαστικό πλέγμα ή με πλαστική μονωτική μεμβράνη για την αποφυγή της διασποράς της σκόνης.
- 2.17. Η αποθήκευση των πρώτων / βοηθητικών υλών να γίνεται σε ειδικούς χώρους, οι οποίοι να διαθέτουν κατάλληλες διατάξεις ώστε, σε περίπτωση διαρροών, να είναι δυνατή η συλλογή και μετέπειτα διαχείριση τους.
- 2.18. Στο χώρο του εργοταξίου να υπάρχουν απορροφητικά υλικά (π.χ. πριονίδι, άμμος) σε επαρκείς ποσότητες ώστε να μπορούν να συγκρατούνται καύσιμα και λιπαντικά σε περίπτωση διαρροής τους. Μετά τη χρήση τους τα απορροφητικά υλικά να συλλέγονται και να διατίθενται σε αδειοδοτημένο φορέα διαχείρισης σύμφωνα με τις πρόνοιες των περι Αποβλήτων Νόμων του 2011 μέχρι 2022.
- 2.19. Να τηρείται σχέδιο δράσης σε περίπτωση διαρροών λόγω ατυχήματος.
- 2.20. Η ανάπτυξη να υποστηρίζεται από ένα ολοκληρωμένο σύστημα πυρανίχνευσης και πυρόσβεσης, με βάση τις υποδείξεις της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.
- 2.21. Να ληφθούν όλα τα δυνατά μέτρα ελαχιστοποίησης του θορύβου όπως:
- Χρήση νέων μοντέλων μηχανημάτων και οχημάτων του εργοταξίου.
 - Τακτική συντήρηση και λειτουργία όλων των μηχανημάτων / οχημάτων του εργοταξίου.
 - Χρησιμοποίηση αντιδονητικών βάσεων και αποσβεστών στα πλαίσια των μηχανών.
 - Χρήση σιγαστήρων και πλευρικών παραπτετασμάτων.
 - Τήρηση του ωραρίου εργασίας.
 - Τα μηχανήματα του εργοταξίου να τοποθετούνται όπου είναι δυνατόν μακριά από άλλες ευαίσθητες αναπτύξεις.
 - Σωστός προγραμματισμός των κατασκευαστικών εργασιών ώστε να αποφεύγεται κατά το δυνατόν η συγκέντρωση και η ταυτόχρονη λειτουργία πολλών μηχανημάτων στο εργοτάξιο.
- 2.22. Να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για ελαχιστοποίηση και καταστολή της σκόνης, συγκεκριμένα:
- Οι εργασίες που εκπέμπουν ψηλά επίπεδα σκόνης να περιορίζονται ή να αποφεύγονται σε περιόδους με δυνατούς ανέμους.
 - Να καταρτιστεί κατάλληλο σχέδιο δρομολογίων οχημάτων ώστε αυτά να ελαχιστοποιηθούν με στόχο την κατά το δυνατό μικρότερη έκλυση αέριων ρύπων και σκόνης.

- iii. Να γίνεται διαβροχή όταν και όπου απαιτείται και ιδιαίτερα στους χώρους όπου διεξάγονται χωματουργικές εργασίες και στους διαδρόμους κίνησης των οχημάτων του εργοταξίου.
 - iv. Αποφυγή διεξαγωγής χωματουργικών εργασιών κατά τη διάρκεια δυνατών ανέμων και για τον περιορισμό τυχόν επιφανειακών απορροών επιβαρυμένων με αιωρούμενα σωματίδια, οι χωματουργικές εργασίες να αποφεύγονται κατά τη διάρκεια έντονων βροχοπτώσεων.
 - v. Όταν απαιτείται, να γίνεται διαβροχή και των θαλάμων αποθήκευσης αδρανών υλικών για την αποφυγή δημιουργίας σκόνης και εφόσον επικρατεί άνεμος ισχυρότερος των 4 Beaufort, να καλύπτονται οι σωροί με φύλλα πλαστικού.
 - vi. Τα οχήματα να μην εκτελούν άσκοπες διακινήσεις στην περιοχή κατά τη διάρκεια ανέγερσης του προτεινόμενου Έργου.
 - vii. Τα οχήματα μεταφοράς να διατηρούν χαμηλές ταχύτητες κίνησης (10 km/ ώρα) στους χωμάτινους δρόμους,
 - viii. Κατά τη μεταφορά χύδην υλικών να αποφεύγεται η υπερπλήρωση των φορτηγών οχημάτων μεταφοράς,
 - ix. Η μεταφορά των αδρανών υλικών να γίνεται με σκεπασμένα φορτηγά οχήματα,
 - x. Μείωση κατά το δυνατόν των αποθέσεων / αποσπάσεων υλικών σε / από σωρούς και η εναπόθεση / απόσπαση υλικών σε και από σωρούς να πραγματοποιείται από το ελάχιστο δυνατό ύψος έτσι ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία κονιορτού.
 - xi. Για τον περιορισμό τυχόν επιφανειακών απορροών επιβαρυμένων με αιωρούμενα σωματίδια, οι χωματουργικές εργασίες να αποφεύγονται κατά τη διάρκεια έντονων βροχοπτώσεων.
- 2.23. Με τον τερματισμό των εργασιών να γίνει απομάκρυνση του εργοταξίου και αποκατάσταση όλων των χώρων.
- 2.24. Ο φορέας εκμετάλλευσης του έργου οφείλει να ορίσει και ενημερώσει το Τμήμα Περιβάλλοντος, τεχνικό υπεύθυνο για τη παρακολούθηση εφαρμογής των περιβαλλοντικών όρων, κατά την φάση κατασκευής.

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο λειτουργίας του έργου:

- 3.1. Η πρόσβαση προς το εν λόγω έργο να γίνεται μέσω υφιστάμενου εγγεγραμμένου δρόμου.
- 3.2. Να γίνει κατάλληλη περίφραξη και σήμανση και να απαγορεύεται η είσοδος στην εγκατάσταση σε οποιοδήποτε μη εξουσιοδοτημένο άτομο ώστε να ασφαλίζεται η παρεμπόδιση ελεύθερης πρόσβασης σε αυτόν.
- 3.3. Να ελέγχεται τακτικά η καλή λειτουργική κατάσταση του φωτοβολταϊκού συστήματος.
- 3.4. Ο φορέας εκμετάλλευσης του έργου να επιλαμβάνεται αμέσως των βλαβών, ιδίως όταν προκύπτει ρύπανση του περιβάλλοντος. Στις περιπτώσεις αυτές να ενημερώνεται το Τμήμα Περιβάλλοντος.
- 3.5. Τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού που πιθανόν να προκύπτουν κατά τις περιόδους συντήρησης ή βλαβών, να παραδίδονται σε αδειοδοτημένους φορείς διαχείρισης σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2022 και να ακολουθούνται οι πρόνοιες των περί Στερεών και Επικινδύνων Αποβλήτων (Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού) Κανονισμών του 2004 (Κ.Δ.Π. 668/2004).

- 3.6. Τα στερεά ή/και επικίνδυνα απόβλητα από τις διάφορες εργασίες συντήρησης του εξοπλισμού και από το προσωπικό, (μεταχειρισμένα μηχανέλαια, λιπαντικά, υπολείμματα και συσκευασίες υλικών βαφής και συντηρητικών, χρώματα, διαλύτες, ρυπασμένα προσροφητικά υλικά που θα προκύπτουν από τις εργασίες συντήρησης των μηχανημάτων ή από τυχόν διαρροές κ.α.) να αποθηκεύονται προσωρινά, σε κατάλληλα στεγανά δοχεία που να διατηρούνται σε καλή κατάσταση και να μην παρουσιάζουν διαρροές, σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο εντός των ορίων της ανάπτυξης, στον οποίο θα υπάρχει περιορισμένη πρόσβαση και σχετική σήμανση, με αδιαπέραστες επιφάνειες και προστατευμένοι από τις καιρικές συνθήκες. Στη συνέχεια να παραδίδονται χωρίς καθυστέρηση σε αδειοδοτημένους συλλέκτες για μετέπειτα διάθεση σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις διαχείρισης, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2022.
- 3.7. Οποιαδήποτε άλλα στερεά, υγρά ή / και επικίνδυνα απόβλητα που προκύπτουν από τη λειτουργία και συντήρηση του εξοπλισμού, ο φορέας εκμετάλλευσης του έργου έχει υποχρέωση να τα παραδίδει σε αδειοδοτημένο διαχειριστή σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2022.
- Κατάλογοι αδειοδοτημένων διαχειριστών αποβλήτων για συλλογή /μεταφορά και επεξεργασία βρίσκονται στην ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος στη διεύθυνση www.moa.gov.cy/environment (Αδειοδότησεις – Αδειοδότηση Διαχείρισης Αποβλήτων- Πιστοποιητικά Καταχώρησης) και επικαιροποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα.
- 3.8. Απαγορεύεται η διάθεση στο έδαφος ή / και το υπέδαφος, στα επιφανειακά ή παράκτια νερά ή ουσιών που ρυπαίνουν ή τείνουν να ρυπάνουν τα υπόγεια, ή και τα επιφανειακά νερά ή το έδαφος σύμφωνα με το άρθρο 6 των περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμων του 2002 έως 2013.
- 3.9. Απαγορεύεται η διάθεση των υγρών αποβλήτων σε απορροφητικούς λάκκους / τάφρους.
- 3.10. Απαγορεύεται η χρήση χημικών καθαριστικών για τα φωτοβολταϊκά πλαίσια. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 3.11. Εφόσον γίνεται υγρός καθαρισμός των φωτοβολταϊκών πλαισίων, τότε να χρησιμοποιείται πιεστικό σύστημα νερού χαμηλής κατανάλωσης.
- 3.12. Να υπάρχει ετοιμότητα εκ μέρους του κύριου του έργου για αντιμετώπιση πυρκαγιάς, έκρηξης και άλλων έκτακτων περιστατικών που θα επηρεάσουν το ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον.
- 3.13. Στην εγκατάσταση να υπάρχει ο απαιτούμενος πυροσβεστικός εξοπλισμός (πυροσβεστήρες κ.λπ.) για αντιμετώπιση πυρκαγιάς, έκρηξης και άλλων έκτακτων περιστατικών που θα επηρεάσουν το ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον.

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο αποξήλωσης του έργου

- 5.1. Ο φορέας εκμετάλλευσης του έργου υποχρεούται όπως τουλάχιστον 6 μήνες πριν την παύση χρήσης της ανάπτυξης να υποβάλει στο Τμήμα Περιβάλλοντος σχέδιο αποξήλωσης, ανακύκλωσης και αποκατάστασης του χώρου του έργου.

5.2. Τα στερεά ή/και επικίνδυνα απόβλητα που θα προκύψουν κατά την αποξήλωση της εγκατάστασης, να παραδοθούν σε αδειοδοτημένους φορείς διαχείρισης σύμφωνα με τον περί Αποβλήτων Νόμος του 2011 μέχρι 2022, Διατάγματα και Κανονισμούς αυτών.

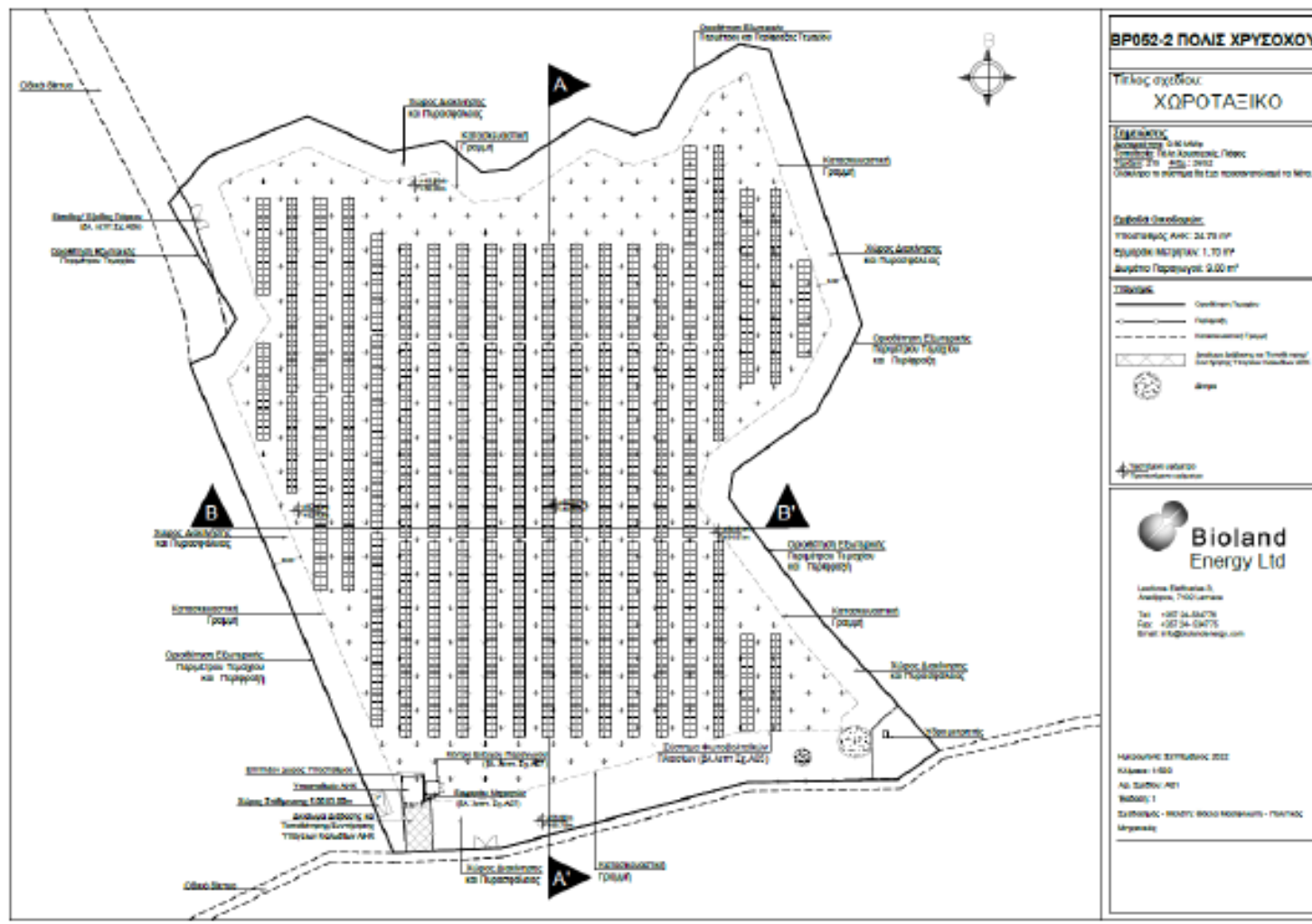
Κατάλογοι αδειοδοτημένων διαχειριστών αποβλήτων για συλλογή / μεταφορά και επεξεργασία βρίσκονται στην ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος στη διεύθυνση www.moa.gov.cy/environment([Αδειοδοτήσεις-Αδειοδότηση](http://www.moa.gov.cy/environment) Διαχείρισης Αποβλήτων Πιστοποιητικά Καταχώρησης) και επικαιροποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

09 Φεβρουαρίου, 2024

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Χωροταξικό Σχέδιο προτεινόμενου έργου

Γνωμοδότηση «κατασκευή και λειτουργία Αγρο-Φωτοβολταϊκού Πάρκου ισχύος 0,90MW της εταιρείας «BIOLAND PROJECT 52 LTD», (Αρ. τεμ. 215, Φ/Σχ.:26/52), στον Δήμο Πόλεως Χρυσοχούς της Επαρχίας Πάφου» με Αρ. Αιτ. ΠΑΦ/00892/2022.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Όροι για Διαχείριση Αποβλήτων από Κατασκευές και Κατεδαφίσεις (ΑΚΚ) που αφορούν Τεχνικά ή Οικοδομικά Έργα.

Η διαχείριση των Αποβλήτων από Κατασκευές και Κατεδαφίσεις (ΑΚΚ) πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις των Περί Αποβλήτων Νόμων 2011-2022 και των εκάστοτε τροποποιήσεων τους καθώς και των περί Αποβλήτων (Διαχείριση Αποβλήτων από Κατασκευές και Κατεδαφίσεις) Κανονισμών του 2023, Κ.Δ.Π. 112/2023 και των εκάστοτε τροποποιήσεων τους, για την ορθολογική διαχείριση με στόχο την κατά δυνατό μεγαλύτερη ποσοστιαία επίτευξη ανακύκλωσης τουλάχιστον 70% των ΑΚΚ (κατά βάρος).

Υποχρεώσεις Ιδιοκτήτη έργου

- α. Ο Ιδιοκτήτης του έργου διασφαλίζει ότι ο μελετητής έχει εκτιμήσει και υπολογίσει τις ποσότητες και τα είδη των αποβλήτων κατά το στάδιο της μελέτης του έργου [Κανονισμός 5(1)(α)].
- β. Ο Ιδιοκτήτης του έργου διασφαλίζει ότι ο επιβλέπων μηχανικός κατά το στάδιο της εκτέλεσης του έργου, παρακολουθεί και προβαίνει σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες, ώστε να εφαρμοστεί το σχέδιο διαχείρισης των ΑΚΚ σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 6, και τον ενημερώνει γραπτώς [Κανονισμός 5(1)(β)(i)].
- γ. Ο Ιδιοκτήτης του έργου διασφαλίζει ότι ο επιβλέπων μηχανικός με την ολοκλήρωση του έργου, πιστοποιεί την ορθή διαχείριση των παραγόμενων ΑΚΚ, σύμφωνα με το σχέδιο διαχείρισης ΑΚΚ και ενημερώνει με σχετικό έντυπο (ΚΔΠ 253/2023), το Ατομικό ή Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ, ανάλογα με την περίπτωση [Κανονισμός 5(1)(β)(ii)].
- δ. Ο Ιδιοκτήτης του έργου διασφαλίζει [Κανονισμός 5(1)(γ)] ότι στις τεχνικές προδιαγραφές προκήρυξης ενσωματώνονται:
 - i. οι όροι και οι απαιτήσεις των συμβολαίων ανάθεσης του έργου, ως αυτές διαμορφώθηκαν κατά το στάδιο της μελέτης του έργου.
 - ii. το δελτίο ποσοτήτων της κοστολόγησης της διαχείρισης των παραγόμενων ΑΚΚ και
 - iii. δήλωση ότι το σχετικό ποσό για τη διαχείριση των παραγόμενων ΑΚΚ καταβάλλεται, αφού προηγουμένως έχει πιστοποιηθεί από τον επιβλέποντα μηχανικό η ορθή διαχείριση των ΑΚΚ, ο οποίος επιβεβαιώνει παράλληλα και τα στοιχεία που παρέχονται από το Συλλογικό ή το Ατομικό, Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ, ανάλογα με την περίπτωση, περιλαμβανομένων των υλικών που έχουν επαναχρησιμοποιηθεί σύμφωνα με το σχέδιο διαχείρισης ΑΚΚ του έργου.
- ε. Ο Ιδιοκτήτης του έργου σε περίπτωση κατά την οποία μεταβιβάσει την ευθύνη διαχείρισης των ΑΚΚ στον εργολήπτη, με σχετική σύμβαση που συνάπτει με αυτόν, διασφαλίζει ότι [Κανονισμός 5(2)(α) και (β)]:
 - i. ο εργολήπτης που αναλαμβάνει την ευθύνη διαχείρισης των ΑΚΚ είναι εγγεγραμμένος σε Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ ή διατηρεί και λειτουργεί Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ και
 - ii. κοστολογεί τη μεταβίβαση της ευθύνης διαχείρισης των ΑΚΚ.
- στ. Ο Ιδιοκτήτης του έργου σε περίπτωση κατά την οποία αναλαμβάνει ο ίδιος την ευθύνη διαχείρισης των ΑΚΚ, αναλαμβάνει, επιπροσθέτως και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις πρόνοιες του Κανονισμού 6 για τον παραγωγό ΑΚΚ/Εργολήπτη έργου [Κανονισμός 5(3)].

Υποχρεώσεις Παραγωγού αποβλήτων/Εργολήπτη

- ζ. Ο Παραγωγός αποβλήτων/Εργολήπτης αποστέλλει το αργότερο μέχρι την ημερομηνία έναρξης της εκτέλεσης των εργασιών του έργου, γραπτή γνωστοποίηση έναρξης των εργασιών αυτού, με σχετικό έντυπο (ΚΔΠ 214/2023) στο Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ στο οποίο συμμετέχει ή στο Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ που διατηρεί και λειτουργεί και να την κοινοποιεί παράλληλα στον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος [Κανονισμός 6(1)(α)].
- η. Πριν από την έναρξη της εκτέλεσης του έργου, ετοιμάζει και υποβάλλει στο Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ στο οποίο συμμετέχει ή στο Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ που διατηρεί και λειτουργεί, σχέδιο διαχείρισης ΑΚΚ, με σχετικό έντυπο (ΚΔΠ 252/2023), για την ορθότητα του οποίου έχει την πλήρη ευθύνη [Κανονισμός 6(1)(β)].
- θ. Πριν από την έναρξη της εκτέλεσης του έργου συνάπτει συμφωνία με αδειοδοτημένη μονάδα διαχείρισης ΑΚΚ για παραλαβή και διαχείριση των αποβλήτων που θα παραχθούν [Κανονισμός 6(1)(β)(ν)].
- ι. Ο Εργολήπτης διατηρεί στο εργοτάξιο αντίγραφο του επικαιροποιημένου Σχεδίου Διαχείρισης των ΑΚΚ, το οποίο υποβλήθηκε στο Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ, το οποίο φέρει τη σφραγίδα του συστήματος και την ημερομηνία υποβολής του [Κανονισμός 6(1)(γ)]. Επίσης αποστέλλει αντίγραφο του Σχεδίου Διαχείρισης στο Επιβλέποντα Μηχανικό.
- ια. Ο Εργολήπτης οργανώνει ή συμμετέχει σε Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ ή διατηρεί και λειτουργεί Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ [Κανονισμός 6 (3)] και καταβάλλει το σχετικό τέλος εγγραφής και συμμετοχής καθώς και το τέλος εξέτασης του Σχεδίου Διαχείρισης για κάθε έργο.
- ιβ. Ο Εργολήπτης χρησιμοποιεί κατά προτεραιότητα τα υλικά που έχουν ετοιμαστεί για επαναχρησιμοποίηση και τα ανακυκλωμένα υλικά στο έργο, τα οποία πληρούν τις σχετικές ευρωπαϊκές τεχνικές προδιαγραφές και τις σχετικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας [Κανονισμός 6(1)(ε)].
- ιγ. Ο Εργολήπτης στην περίπτωση που εκτιμάται ότι σε έργο κατεδάφισης θα παραχθούν ΑΚΚ συνολικής ανάμεικτης μη συμπιεσμένης ποσότητας κατ' όγκο μεγαλύτερης των τριακοσίων κυβικών μέτρων (300 m³), χρησιμοποιεί τις βέλτιστες τεχνικές για την επιλεκτική κατεδάφιση, ώστε να απομακρυνθούν και να τύχουν ασφαλούς χειρισμού οι επικίνδυνες ουσίες, όπως αμιαντούχα απόβλητα, απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, λαμπτήρες, και να διευκολυνθούν η επαναχρησιμοποίηση και η ανακύκλωση υψηλής ποιότητας με την επιλεκτική αφαίρεση υλικών τουλάχιστον του ξύλου, των ανόργανων κλασμάτων, όπως σκυρόδεμα, τούβλα, πλακάκια, κεραμικά και πέτρα, καθώς και των μετάλλων, του γυαλιού, των πλαστικών και του γύψου, σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (3Α) του άρθρου 13 του Νόμου [Κανονισμός 6(4)].
- ιδ. Ο Εργολήπτης στην περίπτωση κατά την οποία ο όγκος των ΑΚΚ που εκτιμάται ότι θα παραχθεί υπερβαίνει τα τριακόσια κυβικά μέτρα (300 m³), διενεργείται στο εργοτάξιο χωριστή συλλογή τουλάχιστον για το ξύλο, για τα ανόργανα κλάσματα (σκυρόδεμα, τούβλα, πλακάκια, κεραμικά και πέτρα), για τα μέταλλα, για το γυαλί, για τα πλαστικά και για το γύψο [Κανονισμός 6(1)(β)(iv)].
- ιε. Ο Εργολήπτης μπορεί να επεξεργάζεται στο χώρο εργοταξίου στον οποίο γίνεται προσωρινή αποθήκευση αποβλήτων, μη επικίνδυνα ΑΚΚ με κωδικούς 17 01 01, 17 01 02, 17 01 03, 17 01 07, 17 03 02, 17 05 04 και 17 05 06, με τη χρήση σπαστήρα, κόσκινου ή μηχανήματος άλεσης ασφάλτου μόνο σε περίπτωση κατά την οποία φορέας διαχείρισης είναι κάτοχος πιστοποιητικού καταχώρισης στο Αρχείο Διαχειριστών Αποβλήτων για

επεξεργασία στο χώρο παραγωγής των αποβλήτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 33 του Νόμου και νοουμένου ότι η εν λόγω επεξεργασία αφορά αποκλειστικά τα απόβλητα του έργου για το οποίο λειτουργεί το εργοτάξιο. [Κανονισμός 7(1)].

- ιστ. Ο Εργολήπτης σε περίπτωση κατά την οποία ο χώρος εργοταξίου χωροθετείται εκτός του χώρου στον οποίο εκτελείται το έργο ή σε περίπτωση κατά την οποία συνορεύει με τον χώρο στον οποίο εκτελείται το έργο, μπορεί να εξασφάλιση έγκριση του χώρου εργοταξίου από την αρμόδια αρχή τοπικής διοίκησης με σχετικό έντυπο (ΚΔΠ 215/2023). Νοείται ότι, ο χώρος εργοταξίου δεν δύναται να βρίσκεται εκτός των διοικητικών ορίων του δήμου ή της κοινότητας στον οποίο εκτελείται το έργο [Κανονισμός 7(2)].
- ιζ. Ο Εργολήπτης μπορεί να διαχειριστεί (συλλέξει/μεταφέρει ή επεξεργαστεί επι τόπου τα καθαρά ΑΚΚ) ο ίδιος απόβλητα μόνο αν κατέχει ανάλογο Πιστοποιητικό Καταχώρησης στο Αρχείο Διαχειριστών Αποβλήτων.

Σε περίπτωση που δεν θα τα διαχειριστεί ο ίδιος υποχρεούται να παραδίδει τα απόβλητα σε Κατόχους Πιστοποιητικού για τη συλλογή και μεταφορά των ρευμάτων αποβλήτων που θα προκύψουν από το έργο, οι οποίοι θα τα μεταφέρουν σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις επεξεργασίας ΑΚΚ. Κατά την παράδοση των Αποβλήτων στην Εγκατάσταση ο Φορέας Διαχείρισης της εγκατάστασης των αποβλήτων υπογράφει το Έντυπο Αναγνώρισης και Παρακολούθησης. Ο μεταφορέας παραδίδει το ροζ στέλεχος σε αυτόν και στη συνέχεια ο Φορέας Διαχείρισης έχει την ευθύνη να επιστρέψει πλήρως συμπληρωμένο και υπογραμμένο αντίγραφο του Εντύπου, στον Παραγωγό του αποβλήτου εντός τριών ημερών από την ημερομηνία παραλαβής τους.

- ιη. Διασφαλίζει την μεταφορά των παραγομένων αποβλήτων σε αδειοδοτημένες Μονάδες για Επεξεργασία/Ανακύκλωση σύμφωνα με τον όρο (θ).
- ιθ. Σε περίπτωση που τα παραγόμενα χρώματα και πέτρες δεν θα επεξεργαστούν στο χώρο παραγωγής τους προς επαναχρησιμοποίηση ή για επεξεργασία στο έδαφος (land treatment) από την οποία προκύπτει όφελος για τη γεωργία ή την οικολογική βελτίωση (R10), θεωρούνται απόβλητα και:
- i. πρέπει να μεταφέρονται σε αδειοδοτημένες Μονάδες για Επεξεργασία/Ανακύκλωση ΑΚΚ κατόχους Πιστοποιητικού, καταχωρημένους στο μητρώο Διαχειριστών Αποβλήτων για Συλλογή-Μεταφορά.
 - ii. Εναλλακτικά τα παραγόμενα ΑΚΚ (συμπεριλαμβανομένων και των καθαρών χωμάτων που δεν προέρχονται από ρυπασμένες περιοχές και δεν περιέχουν επικίνδυνες ουσίες) μπορούν να αξιολογούνται από διαπιστευμένο εργαστήριο και εφόσον τηρούν το Ευρωπαϊκό Εναρμονισμένο Πρότυπο CYS EN 13242:2002+A1:2007 ή τηρούν το περί του Καθορισμού των Επίπεδων των Βασικών Απαιτήσεων Ορισμένων Προϊόντων Δομικών Κατασκευών Διάταγμα του 2011 (ΚΔΠ 164/2011) και φέρουν έγγραφα Δήλωσης Επιδόσεων μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη συγκεκριμένη χρήση που καθορίζεται στο πρότυπο και δεν θεωρούνται απόβλητα.

Για την ορθή εφαρμογή το πιο πάνω καλούνται οι άμεσα εμπλεκόμενοι (Ιδιοκτήτης έργου ή/και Εργολήπτης) να αποτεινόνται στις αρμόδιες αρχές (Τεχνικές υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών) για περισσότερες πληροφορίες προκειμένου να διασφαλίσουν την καταλληλότητα των προϊόντων τους, σύμφωνα με τα σχετικά πρότυπα με βάση την ισχύουσα Νομοθεσία. Σημειώνεται ότι οι κάτοχοι Κινητού Σπαστήρα κατά την επεξεργασία των καθαρών ΑΚΚ ή/και καθαρών χωμάτων έχουν υποχρέωση να εκδίδουν σήμανση CE σύμφωνα με το άρθρο 4 («...ο κατασκευαστής καταρτίζει δήλωση απόδοσης όταν το εν λόγω προϊόν διατίθεται στην αγορά») του Κανονισμού 305/2011/ΕΕ από την στιγμή που

υπάρχουν Εθνικές διατάξεις και δεν μπορεί να παρεκκλίνει εφαρμόζοντας το άρθρο 5 του ίδιου κανονισμού.

- κ. Ο Εργολήπτης να υπογράψει το σχετικό **Έντυπο Αναγνώρισης και Παρακολούθησης** (Κ.Δ.Π. 31/2016) σε κάθε παράδοση και να απαιτεί αντίγραφο από την εγκατάσταση που παρέλαβε τα απόβλητα με την υπογραφή του Φορέα Εκμετάλλευσης.

Τα αντίγραφα θα πρέπει να τηρούνται ως αποδεικτικά στοιχεία της ορθής διαχείρισης των αποβλήτων και να αποστέλλονται στον Επιβλέποντα Μηχανικό του έργου για την πιστοποίηση της ορθής διαχείρισης των παραγόμενων ΑΚΚ, σύμφωνα με το κανονισμό 5(1)(β)(ii) ή όποτε του ζητηθούν.

1. Διαχείριση Αμιαντούχων Αποβλήτων

- α. Οι εργασίες συλλογής και μεταφοράς αποβλήτων να εκτελούνται από κάτοχο έγκυρου Πιστοποιητικού Καταχώρησης στο Αρχείο Διαχειριστών Αποβλήτων που να περιλαμβάνει κωδικούς αποβλήτων που προκύπτουν από Κατασκευές και Κατεδαφίσεις ή άλλες δραστηριότητες και που εμπίπτουν στην Κατηγορία Αποβλήτων 1706 για «Μονωτικά Υλικά και Υλικά Δομικών Κατασκευών που περιέχουν Αμίαντο», με βάση το περί Αποβλήτων (Κατάλογος Αποβλήτων) Διάταγμα του 2020.
- β. Ο Παραγωγός/Εργολήπτης να εξασφαλίσει συμφωνία συνεργασίας καθόλη τη διάρκεια της εκτέλεσης των εργασιών, με αδειοδοτημένη εγκατάσταση αξιοποίησης ή διάθεσης των αμιαντούχων υλικών πριν την έναρξή του έργου την οποία θα κοινοποιήσει στον Ιδιοκτήτη του έργου και στον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος πριν την έναρξη των εργασιών του.
- γ. Σύμφωνα με το περί Αποβλήτων (Ηλεκτρονικό Μητρώο Αποβλήτων) Διάταγμα του 2020 (Κ.Δ.Π. 312/2020), κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο είναι παραγωγός ή/και κάτοχος επικίνδυνων αποβλήτων υποχρεούνται όπως εγγραφεί στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Αποβλήτων (ΗΜΑ) για όλες τις δραστηριότητες τους και να δηλώνει τα στοιχεία για τη διαχείριση αποβλήτων του ηλεκτρονικά, μέχρι την 31^η Μαρτίου κάθε έτους, για το προηγούμενο έτος.
- δ. Σε περίπτωση που ο Εργολήπτης θα προχωρήσει σε μεταφορά και διάθεση των αποβλήτων που περιέχουν αμίαντο σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις του εξωτερικού τότε να εξασφαλιστεί εκ των προτέρων Έγκριση από τον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος και να ακολουθήσει τις απαιτούμενες πρόνοιες της Σύμβασης της Βασιλείας και των Ευρωπαϊκών Κανονισμών 1013/2006/ΕΚ και 1418/2007/ΕΚ, σχετικά με τη διασυνοριακή μεταφορά επικινδύνων αποβλήτων και των εκάστοτε τροποποιήσεων τους.

**Τμήμα Περιβάλλοντος
Σεπτέμβριος 2023**